

LAKIALOITE 147/2004 vp

Laki naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain kumoamisesta sekä asevelvollisuuslain ja siviilipalveluslain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitän sukupuolten välisen tasa-arvon huomioimista varusmies- ja siviilipalveluksen suorittamisessa ja näiden tekemistä rinnakkaisiksi ns. kansalaispalvelumallin mukaan.

Palveluksen normaaliksi kestoksi määriteltäisiin kolme kuukautta, mutta siitä vapautettaisiin alaikäisen lapsen huoltajat.

PERUSTELUT

Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen kumoaminen

Yksi Suomen lainsäädännön lähtökohdista on sukupuolten välinen tasa-arvo. Tämä ei kuitenkaan toteudu varusmies- eikä siviilipalveluksen kohdalla. On syytä siirtyä kaikkia kansalaisia sukupuolesta riippumatta velvoittavaan kansalaispalvelukseen.

Palveluksesta vapautetut

Nykykäytännön lisäksi palvelukseen määrättäisiin myös nuoret naiset. Vapautuksen saisivat kuitenkin alaikäisen lapsen huoltajat, olivatpa nämä sitten naisia tai miehiä.

Yhteiskunnan tulee arvostaa vanhemmuutta ja entistä enemmän myös isyyttä. Tällainen muutos toimisi kannustimena myös nykyisin

huolestuttavan korkean lapsensaamiensa alenemiselle, ehkä myös syntyvyyden lisääntymiselle.

Elämän suunnitelmallisuus paranisi, kun palvelukseen astumisen voisi lykätä opintojen jälkeiseen aikaan ja hankkia tällöin lapsen, jolloin saisi vapautuksen lykkäämästään palveluksesta.

Tällä ratkaisulla saisimme myös pienennettyä liian suuren ja kalliin asevelvollisuusarmeijan kokoa ja reserviläisten määrää, ilman että kansan tukea nauttivasta yleisestä asevelvollisuudesta tarvitsisi luopua.

Asepalvelusajan lyhentäminen

Varusmiespalveluksen suorittaa yli 80 % miespuolisista kansalaisista ja noin 500 naista vuodessa. Koulutettavien suhteellinen osuus on Euroopan unionin korkein, ja sijoitettu reservi on

unionin suurin. Suomi käyttää maanpuolustukseen 1,4 % kansantuotteestaan.

Asevelvollisuuden lyhentäminen perusosaltaan puoleen aiemmasta edellyttäisi koulutuksen tehostamista, mutta toisi myös säästöjä Puolustusvoimille. Lyhyempi aika kuitenkin riittäisi pitämään yllä korkeaa maanpuolustustahtoa.

Laajempaa koulutusta vaativiin tehtäviin olisi edelleen mahdollisuus käyttää enemmän aikaa. Sen voisi suorittaa nykyistä ammattimaisemmin.

Siviilipalvelusajan lyhentäminen

Yhteiskunnasta voi kantaa vastuuta monin eri tavoin. Laaja-alaisen turvallisuuskäsitteen ymmärtäminen on nykyoloissa tärkeää, ja olisi tarpeen, että suomalaisia koulutettaisiin myös esimerkiksi ympäristöuhkien varalle.

Yhteisvastuun ymmärtäminen koskemaan myös muuta kuin aseellista palvelusta ei mah-

dollista enää perustelua sille, että siviilipalvelus on rankaisevalla tavalla varusmiespalvelusta pitkäkestoisempi. On syytä päästä tilanteeseen, jossa eri vaihtoehdot ovat tasa-arvoisia.

Kansalaisjärjestöjen lisäksi myös muun muassa YK:n ihmisoikeuskomitea on tuominnut syrjivänä Suomen käytännön sallia aseistakieltäytymisoikeus ainoastaan rauhan aikana ja syrjivän pitkänä. Suomen lainsäädäntö ei ole kansainvälisten ihmisoikeussopimusten edellyttämällä tasolla vangittujen aseistakieltäytyjien suuri määrä huomioiden.

Korkean maanpuolustustahdon maassa siviilipalvelusajan lyhentäminen ei kuitenkaan vaarantaisi aseellisen palvelun suosiota niin, että siitä koituisi riski yleiselle turvallisuudelle.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu laki (194/1995) siihen myöhemmin tehdyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

2.

Laki

asevelvollisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä syyskuuta 1950 annetun asevelvollisuuslain (452/1950) 1 §:n 1 momentti ja 5 §, sellaisena kuin niistä on 5 § laissa 19/1998, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1169/1998, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

1 §
Isänmaan ja laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustukseksi on jokainen Suomen kansalainen asevelvollinen.

3 §
Alaikäisen lapsen huoltaja on vapautettu varusmiespalveluksen suorittamisesta.

5 §
Varusmiespalvelusaika on 90 päivää. Niiden asevelvollisten palvelusaika, jotka määrätään koulutettaviksi valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettäviin miehistön erikoistaitoa vaativiin tehtäviin, on 180 päivää. Upseereiksi, aliupseereiksi ja valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettäviin miehistön vaativimpiin erityistehtäviin koulutettavien asevelvollisten palvelusaika on 270 päivää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

3.

Laki

siviilipalveluslain 1 ja 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1991 annetun siviilipalveluslain (1723/1991) 3 § sekä
lisätään 1 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §
Siviilipalvelusvelvollisuus
Alaikäisen lapsen huoltaja on vapautettu siviilipalveluksen suorittamisesta.

3 §
Siviilipalvelusaika
Siviilipalvelusaika on 90 päivää.
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2004

Rosa Meriläinen /vihr